

Nr 116.

Av herr **Domö m. fl.**, om utredning angående det gällande skattesystemets verkningar i vissa avseenden.

De nu gällande bestämmelserna på den direkta beskattningens område genomfördes vid 1947 års riksdag, varvid ett mycket starkt motstånd från en betydande minoritet inom riksdagen riktade sig bl. a. mot skärpningarna av förmögenhets- och bolagsbeskattningen. För vår del uttalade vi den uppfattningen att skatteskräpningarna skulle drabba den produktiva företagsamheten på ett menligt sätt samt komma att motverka utvecklingen av det riskvilliga och i produktionens tjänst arbetande kapitalet. Detta skulle enligt vår mening leda till att den nödvändiga produktivitetshöjningen hämmades, vilket i sin tur skulle vara ägnat att främja en utveckling i inflatorisk riktning. Vi framhöllo vidare, att de 1947 framlagda skatteförslagen grundade sig på ett ytterst bristfälligt utredningsmaterial, som icke gäve erforderlig ledning för bedömandet av det ifrågasatta skattesystemets inverkan i framtiden på samhällsstrukturen och det ekonomiska livet i vårt land. Med hänsyn härtill och då några finanspolitiska skäl icke föreläge för ett genomförande av skatteskräpningar vid 1947 års riksdag, föreslogo vi, att det principiella ställningstagandet i skattefrågan skulle — i avvaktan på resultatet av nya, grundligare undersökningar — uppskjutas till 1948 års riksdag.

De farhågor vi sålunda tillkännagåvo vid genomförandet av 1947 års skatteförslag ha sedan dess icke skingrats utan efter hand blivit allt starkare. Till detta ha bidragit dels vissa av oss företagna, i en bilaga till motionen närmare belysta utredningar rörande de 1947 beslutade skatternas tyngd och verkningar, dels den allvarliga ekonomiska kris, vari vårt land numera befinner sig. Såsom vi i annat sammanhang haft tillfälle att uttala, inger denna oss den största oro. Bevarandet av penningvärdet är i dessa tider den enligt vår mening mest betydande angelägenheten i vår samhällspolitik och en fråga vars lösande måste gå före även sådana som ur andra synpunkter kunna vara av stor vikt. Vi finna det överhuvudtaget ofrånkomligt att innevarande riksdag måste bedöma varje under året uppkommande fråga mot bakgrunden av dess betydelse ur penningpolitisk synpunkt.

De anförda synpunkterna utgöra enligt vår mening en saklig motivering för att redan nu företaga justeringar av sådana nu gällande skattesatser som äro särskilt ägnade att verka främjande å konsumtionen och sålunda direkt spårhämmande. Vi vilja i detta sammanhang framför allt rikta uppmärksamheten på den år 1947 företagna skärpningen av förmögenhetsskatten, vilken därigenom fått en sådan tyngd att den i många lägen direkt omöjliggör ett

fortsatt sparande. Då emellertid ett fastställande av nya skattesatser icke syntes oss böra ske utan att detsamma föregåtts av en förutsättningslös, allsidig utredning, ha vi icke funnit oss för närvarande böra framlägga förslag om en sänkning av förmögenhetsskatten. Däremot finna vi det påkallat, att en utredning skyndsamt igångsättes i syfte att skapa underlag för ett fortsatt och fortgående bedömande av de gällande direkta skatternas verkningar i olika avseenden.

Vi vilja i detta sammanhang erinra om det uppdrag, som 1944 års allmänna skattekommitté på sin tid erhöll. I direktiven anförde finansministern bl. a., att för erhållande av en fullständig bild av den förda finanspolitikens inverkan på inkomstfördelningen krävdes en utredning, som utvisade, hur utvecklingen av olika utgiftsposter på budgeten genom sina direkta och indirekta återverkningar på inkomstbildningen modifierat den direkta effekten av beskattningen. Statistiskt saknades möjligheter icke endast att genomföra en sådan undersökning utan även att verkställa en likaledes önskvärd utredning rörande företagsbeskattningens incidens och skattepolitikens indirekta återverkningar, bl. a. genom förmedling av förändringar i sparande och kapitalbildning. Om än de senast berörda frågorna icke voro tillgängliga för statistisk undersökning, förtjänade de dock givetvis att såvitt möjligt utredas dels ur synpunkten, hur skattepolitiken kunde eller borde anpassas efter den ekonomiska politikens allmänna inriktning närmast med tanke på efterkrigstiden, dels med hänsyn till förekomsten av inadvartenser i skattereglernas utformning, som i särskilda fall ledde till en måhända icke avsedd belastning eller skattelättnad. Vid den undersökning av skattereglernas lämplighet i olika hänseenden, som sålunda syntes böra komma till stånd, borde prövas exempelvis den s. k. marginalbeskattningens storlek och möjliga verkningar vid skilda inkomsttyper, den relativa vikt som tillkomme därvid konstaterade olägenheter samt möjligheterna att råda bot på dessa. Särskild uppmärksamhet borde ägnas beskattningen av riskbärande inkomster samt av riskbärande kapital. Diskussionen av skatteproblemen under senare år hade enligt departementschefen riktat uppmärksamheten även på andra punkter, där skattereglernas lämplighet ur olika synpunkter kunde ifrågasättas. Undersökningen borde beakta denna kritik och över huvud inriktas på att ge frågan om eventuella inadvartenser inom skattesystemet en så allsidig belysning som möjligt. I den mån förbättringar kunde vinnas genom jämkningar eller kompletterande föreskrifter av den typ, varpå gällande spärregler erbjöde exempel, borde förslag därtill utformas i omedelbar anslutning till undersökningen.

De sålunda anbefallda undersökningarna rörande vår beskattnings allmänna verkningar ha oss veterligt icke i någon mån kommit till stånd. I varje fall synes något resultat därav ännu icke ha kommit till offentligheten.

Finansministern uttalade vid den år 1947 förda skattediskussionen såsom sin uppfattning, att vad vi anført rörande skattesköpningarnas skadliga verkningar för sparsamhet, företagsamhet och andra välståndsskapande krafter i allt väsentligt saknade grund. Vi ha icke kunnat finna, att han anført några

bärande skäl för denna sin uppfattning. Det synes oss det oaktat, som om det borde ligga i såväl finansministerns som hans partis intresse att full klarhet skapades i denna fråga. Finansministern har ju själv framhållit, att, om starka skäl av allmänt ekonomisk natur kunnat andragas mot den nu genomförda skattefördelningen, anledning funnits att tveka om dess genomförande. Han har även uttalat, att en utjämning skattevägen av de ekonomiska förhållandena icke finge ske på ett sådant sätt och skatterna icke finge användas på ett sådant sätt att det skadade det ekonomiska livet och därigenom minskade hela den kaka som sedan skulle delas. Detta är emellertid vad vi och många med oss nu befara, och det är i detta läge som vi funnit det vara ett hela vårt folks intresse att på otvetydigaste möjliga sätt få avgjort, vilken av de två mot varandra stående uppfattningarna om det gällande skattesystemets verkningar som är i överensstämmelse med verkligheten. Vi behöva i detta sammanhang endast peka på den betydelse ur psykologisk synpunkt som detta skulle ha i nuvarande allvarsamma läge, varur ej ens de mest optimistiska torde kunna vänta sig att vi skola komma inom någon snar framtid.

Omfattningen av den utredning vi här velat förorda eller, om man så vill, aktualisera är i huvudsak angiven i direktiven till 1944 års allmänna skattekommitté. Då dessa emellertid i vissa avseenden äro ganska allmänt hållna, finna vi oss föranlåtna att här beröra en del spörsmål, som måhända delvis ligga vid sidan av det kommittén meddelade uppdraget och i varje fall icke synas ha särskilt behandlats i direktiven.

Då förmögenhetsskatten skall uttagas efter så höga skattesatser som fr. o. m. 1948 komma att gälla, är det av mycket stor betydelse att skattens underlag blir bestämt på ett riktigt sätt. Här må till en början citeras ett uttalande i denna fråga av 1936 års bevillningsutskott (betänkande nr 46):

»Vad särskilt beträffar förmögenhetsbeskattningen anser utskottet, därest det budgetära läget skulle påkalla, att en betydande del av statsutgifterna bör täckas genom direkt beskattning, det bleve nödvändigt att vid en eventuell skärpning av skatten å förmögenhet taga under omprövning, huruvida icke nu gällande bestämmelser om beräkning av den skattepliktiga förmögenheten böra göras till föremål för revision. Utskottet förutsätter emellertid, att nytt förslag till reformerad statsbeskattning icke skall behöva fördröjas av en sådan utredning, därest det nämligen skulle visa sig icke vara möjligt att samtidigt framlägga förslag till ändrade bestämmelser rörande de skattepliktiga förmögenheternas beräkning.»

När det är fråga om förmögenhetsbeskattning är det nödvändigt att söka göra klart för sig vad som är den verkliga skillnaden i ekonomisk ställning mellan den som har kapital och den som endast har inkomst, t. ex. av tjänst. Denna fråga bör övervägas i detta sammanhang.

Förmögenhetsbeskattningen träffar numera endast förmögenheter överstigande 30 000 kronor men blir vid vissa högre förmögenheter mycket betydande. Detta aktualiserar frågan om vilka inkomst- och förmögenhetsgrupper som framför allt bidra till nybildningen av kapital. För att en utredning

här om skall bli i möjligaste mån vägledande, bör den omfatta även tiden före 1948.

I direktiven till allmänna skattekommittén talades om jämkningar eller kompletterande föreskrifter av den typ, varpå gällande spärregler erbjöde exempel. I anslutning härtill må erinras om ett uttalande av finansministern vid 1947 års riksdag om att 80 %-regeln finge betraktas som ett provisorium samt att de starka invändningar, som gjorts mot denna utformning av förmögenhetsskatten, borde leda till en ny undersökning huruvida det funnes något sätt att komma fram på en linje, där de olika intressena och synpunkterna kunde bli tillgodosedda. Vid den sålunda ifrågasatta undersökningen synes även den vid förmögenhetsbeskattningen gällande reduktionsregeln böra bli föremål för omprövning.

Intill detta års ingång ha samma skattesatser gällt för aktiebolag och ekonomiska föreningar. Såväl statsskatteberedningen som finansministern förutsatte, att en sådan jämställdhet skulle råda även i fortsättningen, ehuru man föreslog att skattesatsen skulle höjas. Riksdagen beslöt sedermera att bifalla Kungl. Maj:ts förslag såtillvida, att skattesatsen för bolag höjdes med 25 %. Denna höjning var enligt vårt förmenande icke motiverad, vartill kom att man genom densamma tillskapade en icke önskvärd skillnad mellan de två nämnda företagsformerna. Detta förhållande kommer otvivelaktigt att i fortsättningen inverka på valet av verksamhetsform liksom på konkurrens-möjligheterna mellan de båda slagen av företag. Det är angeläget att utredningen beaktar tendenserna i detta avseende och undersöker möjligheterna att återinföra likställighet i beskattningshänseende mellan aktiebolag och ekonomiska föreningar genom sänkning av bolagsskatten.

1947 års bevillningsutskott uttalade den uppfattningen, att vad i remissyttranden och motioner inväntas rörande de ekonomiska verkningarna av den föreslagna skärpningen av bolagsskatten icke i dåvarande läge borde utgöra hinder för förslaget genomförande, men ville i detta sammanhang påpeka, att den omständigheten att bolagsbeskattningen enligt förslaget ej skulle vara rörlig givetvis icke utgjorde hinder för en sänkning av skattesatsen, därest det framdeles skulle visa sig att en sådan sänkning framstode såsom önskvärd. Liknande uttalanden gjordes av ett flertal talare i riksdagsdebatten om skatterna. Även finansministern har framhållit, att en skattesänkning för bolagen kunde tänkas i visst läge. Finansministern uttalade även att de invändningar, som kunde riktas mot bolagsbeskattningen på grund av dess verkningar på en viss del av nyföretagandet, borde föranleda sådana justeringar i skattelagstiftningen, att dessa verkningar i möjligaste mån elimineras. Eventuellt borde, framhöll finansministern, även andra justeringar i formerna för rörelsevinster beskattning än som fölle inom 1944 års skattekommittés uppdrag övervägas. Full enighet torde därför råda om att dessa frågor böra ägnas beaktande av en utredning.

Vi vilja slutligen föreslå, att utredningen får omfatta frågan, i vad mån den höga beskattningen motverkar en önskvärd inriktning av kapitalrörel-

serna mellan vårt land och utlandet samt i vad mån investeringar eller utgifter av omkostnadskaraktär företagas, som äro olämpliga ur allmänt ekonomisk synpunkt men motiverade, om hänsyn toges till deras verkningar i skattehänseende. Man är därmed inne på frågan, huruvida »skattetänkandet» blivit en dominerande faktor i vårt ekonomiska liv och följaktligen en faktor, som är ägnad att snedvrída detta.

Vi sakna självfallet anledning att ingå på frågan, huruvida en i enlighet med våra ovan uttalade önskemål eventuellt utvidgad utredning rörande vårt skattesystem och dess verkningar skall omhänderhavas av 1944 års allmänna skattekommitté, men tillåta oss framhålla önskvärdheten av att de rent ekonomiska spörsmålen utredas under åtminstone samverkan med konjunkturinstitutet.

Det synes oss nödvändigt, att de ifrågasatta utredningarna igångsättas med det allra snaraste.

Vi få alltså hemställa,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att en utredning rörande det gällande skattesystemets verkningar i de avseenden som i motionen berörts måtte skyndsamt igångsättas ävensom att utredningens resultat och de förslag, som av utredningen föranledas, måtte föreläggas riksdagen.

Stockholm den 22 januari 1948.

Fritiof Domö.

J. B. Johansson.

K. G. Ewerlöf.

Gustaf Velandér.

Karl Wistrand.

Ebon Andersson.

Axel Mannérskanté.

Georg Andréén.

Ivar Anderson.

Bilaga.

Undersökning rörande beskattningen å kapitalavkastning.

Den gällande årliga förmögenhetsbeskattningen utgår efter följande skala.

Förmögenhetsskikt 1 000-tal kr.	Förmögenhetsskatt inom vidstående skikt i promille av förmögenheten
0— 30.....	0
30—100.....	6
100—150.....	10
150—200.....	12
200—300.....	15
300—.....	18

Vid beräkandet av den beskattningsbara förmögenheten skall en särskild reduktionsregel tillämpas i det fall att den skattepliktiga förmögenheten är mer än trettio gånger den sammanräknade nettoinkomsten. Den beskattningsbara förmögenheten skall i sådant fall beräknas till trettio gånger den sammanräknade nettoinkomsten, dock minst 50 % av den skattepliktiga förmögenheten.

Att förmögenhetsskatten beräknas i förhållande till förmögenhetens belopp, innebär att denna senare är *norm* för skatten. Däremot betyder det i och för sig icke, att skatten skall träffa förmögenheten som sådan. Tvärtom har det hittills varit en bärande princip för den direkta årliga beskattningen, att densamma skall kunna bäras av inkomsten under beskattningsåret, vilket för förmögenhetsskattens del innebär, att denna skall träffa förmögenhetens avkastning. Denna princip bygger givetvis på den tankegången att det för samhällets fortsatta utveckling kräves en fortgående kapitalnybildning och att detta även ur rent fiskalisk synpunkt är det i längden mest givande.

För att kunna bedöma förmögenhetsskattens tyngd bör man alltså ställa skatten i relation till kapitalavkastningen. Det säger sig självt, att den på så sätt erhållna relationen icke alltid blir densamma för lika stora förmögenheter. Eftersom skattens belopp är fixt vid en given förmögenhet — bortsett från de fall då reduktionsregeln verkar — men förmögenhetens avkastning kan variera, måste även relationen mellan skatten och förmögenheten bli varierande. En förutsättning för att kunna mäta förmögenhetsskattens tyngd är sålunda att förmögenhetens avkastning är känd.

Följande sammanställning visar för olika förmögenhetsskikt och olika storlek å kapitalavkastningen den i föregående stycke omnämnda relationen mellan förmögenhetsskatten och kapitalavkastningen.

Förmögenhetsskikt, 1 000-tal kr.	Förmögenhetsskatt inom vidstående skikt i % av avkastningen vid en avkastningsprocent av					
	2	2½	3	3½	4	5
30—100	30	24	20	18	15	12
100—150	50	40	33	30	25	20
150—200	60	48	40	36	30	24
200—300	75	60	50	45	38	30
300—	90	72	60	54	45	36

Dessa procenttal äro uträknade utan hänsyn till den förenämnda särskilda reduktionsregeln. Eftersom denna är anknuten till den sammanlagda nettoinkomsten i stället för kapitalinkomsten, får den nämligen praktisk betydelse blott i ett mindre antal fall. Där den emellertid kommer i tillämpning, leder den till att skatteprocenten blir lägre än i förestående tabell för avkastningar understigande $3\frac{1}{3}$ %. Den kan i extremaste fall, d. v. s. då annan inkomst än av kapital icke förefinnes, medföra en minskning av skatteprocenten med till de för $3\frac{1}{3}$ % avkastning angivna procenttalen. Understiger avkastningen $1\frac{2}{3}$ %, måste dock procenttalen alltid bli högre än de för $3\frac{1}{3}$ % angivna.

Tabellen visar, att enbart förmögenhetsskatten kan reducera avkastningen i betydande grad. Även om man icke går så långt ned i skalan som till 2 % avkastning, äro procenttalen höga. Man torde numera i allmänhet icke kunna räkna med högre avkastning än omkring 3 %. Förhållandet är följaktligen det att redan förmögenhetsskatten i många fall konsumerar omkring hälften av kapitalavkastningen.

Tillsammans med inkomstskatterna leder förmögenhetsskatten till uppenbart orimliga resultat, vilket kan sägas ha erkänts i och med införandet av den s. k. 80 %-spärren. Denna träder dock icke i funktion förrän förmögenheten nått en ansenlig höjd. Den innebär dessutom endast att skattens totalbelopp icke får överstiga 80 % men hindrar icke marginals skatten att överstiga till och med 100 %, såsom framgår av bland annat den till 1947 års bevillningsutskotts betänkande nr 50 fogade bilagan 1.

Belysande för de nu gällande skatternas verkningar äro följande exempel.

A, B, C, D, E och F ha samtliga 30 000 kronor i arbetsinkomst. Samtliga utom A ha dessutom kapital, vilket avkastar 2,5 %. De äro gifta och barnlösa samt bosatta i kommun tillhörande ortsgrupp V med en kommunal skatt å 10 %. Från allmänna avdrag — utom för kommunalskatter — bortses.

A får betala 9 205 kronor i skatter och har därefter kvar 20 795 kronor.

B har ett kapital å 200 000 kronor, vilket ger honom en avkastning å 5 000 kronor. Av sin sammanlagda inkomst å 35 000 kronor får han behålla 21 975 kronor, d. v. s. 1 180 kronor mer än A.

C har ett kapital å 475 600 kronor, vilket avkastar 11 890 kronor. Hans sammanlagda skatter uppgå till 21 095 kronor, vilket betyder att han av en inkomst å 41 890 kronor får kvar 20 795 kronor eller exakt lika mycket som A. Hela hans kapitalavkastning har sålunda åtgått till skatter.

D har ett kapital å 1 555 000 kronor och kommer därigenom upp till en sammanlagd inkomst å 68 875 kronor. Sedan han betalt sina skatter, har han dock endast kvar 13 775 kronor. För att kunna betala de skatter, som belöpa på kapitalavkastningen, har han näst lämna ifrån sig hela kapitalavkastningen och dessutom 7 020 kronor av arbetsinkomsten. Han har med andra ord 7 020 kronor mindre kvar av sin totala inkomst än A.

E har ett kapital på 2 959 000 kronor. Han åtnjuter sålunda, utöver sin arbetsinkomst, en avkastning å 73 975 kronor. De totala skatterna uppgå till 83 180 kronor, varefter av en inkomst å 103 975 kronor återstå 20 795 kronor, d. v. s. lika mycket som för A, vilken saknade kapital, och för C, vilken hade ett kapital å 475 600 kronor.

F har slutligen ett kapital å 3 195 000 kronor och därmed en sammanlagd inkomst å 109 875 kronor. Efter det skatterna betalats, återstå 21 975 kronor eller samma belopp som B hade kvar. B:s kapital å 200 000 kronor ger sålunda lika stor behållning som F:s nära 3 miljoner kronor större kapital, nämligen 1 180 kronor eller respektive 23,6 och 1,5 % av kapitalavkastningen.

De anförda exemplen må sammanfattas i följande tabell.

Skattskyldig	Förmögenhet	Sammanlagd inkomst	Återstående inkomst	Därav å kapital
A	0	30 000	20 795	0
B	200 000	35 000	21 975	1 180
C	475 600	41 890	20 795	0
D	1 555 000	68 875	13 775	— 7 020
E	2 959 000	103 975	20 795	0
F	3 195 000	109 875	21 975	1 180

Med de givna siffrorna för arbetsinkomst och avkastningsprocent representerar B det förmånligaste förmögenhetsläget, innan 80 %- spärren träder i funktion, och D det allra oförmånligaste. Ett fortsatt sparande för B är uppenbarligen meningslöst, då varje nysparande skulle ge honom allt mindre behållning, intill dess han vid drygt 1,5 miljoner kronor äntligen nått botten. Den egendomliga situationen är sålunda att B, om han verkligen skulle vilja spara mer än 200 000 kronor, genom varje nysparande åsamkar sig mindre möjligheter till fortsatt sparande och att han det oaktat skulle behöva spara ytterligare ungefär 3 miljoner kronor, innan han finge behålla lika mycket av kapitalavkastningen som vid en förmögenhet å 200 000 kronor. Man kan gott säga, att beskattningsreglerna icke »tillåta» B att skaffa sig en högre förmögenhet än 200 000 kronor.

Exempel, motsvarande de här återgivna, för olika arbetsinkomster samt en kapitalavkastningsprocent å respektive 2, 2,5 och 3 $\frac{1}{3}$ återfinnas i en till bilagan fogad tabell. Sammanställer man uppgifterna i tabellen, kommer man till följande högsta »tillåtna» förmögenheter.

Arbetsinkomst	»Tillåten» förmögenhet vid vidstående arbetsinkomst och en avkastningsprocent av		
	Kronor	2	2,5
10 000	200 000	300 000	464 000
20 000	150 000	200 000	300 000
30 000	150 000	200 000	300 000
50 000	100 000	150 000	200 000
100 000	100 000	150 000	200 000
250 000	30 000	100 000	100 000

Den som sparar mer än de angivna beloppen får en straffbeskattning övertigande 100 % av den tillkommande avkastningen. Men icke heller det »tillåtna» sparandet möjliggör någon nämnvärd ökning av spararens standard. Den del av den årliga avkastningen, han får behålla vid de angivna förmögenhetsbeloppen, uppgår nämligen till nedanstående belopp, vilka alltså — om man bortser från flermiljonsförmögenheter — representera den högsta valuta som vederbörande skattskyldig kan få för de uppoffringar som må ligga i att han avstår från att konsumera all sin inkomst.

Arbetsinkomst	Högsta återstående kapitalavkastning vid vidstående arbetsinkomst och en avkastningsprocent av		
	Kronor	2,0	2,5
10 000	1 398	2 270	4 078
20 000	841	1 396	2 612
30 000	700	1 180	2 225
50 000	480	765	1 480
100 000	390	596	1 180
250 000	162	255	480

Till ytterligare belysning av verkningarna må här sammanställas de förmögenhetsbelopp, vid vilka den skattskyldige befinner sig i det för honom oförmånligaste läget (jfr D ovan), ävensom de belopp, varmed den på kapitalavkastningen belöpande skatten *överstiger* kapitalavkastningen.

Arbetsinkomst	Det för den skattskyldige oförmånligaste förmögenhetsbeloppet vid vidstående arbetsinkomst och en avkastningsprocent av		
	2.0	2.5	3 1/3
Kronor			
10 000	750 000	1 090 000	1 373 000
20 000	1 200 000	1 342 000	1 613 000
30 000	1 405 000	1 555 000	1 797 000
50 000	1 739 000	1 877 000	2 136 000
100 000	2 369 000	2 504 000	2 762 000
250 000	3 425 000	3 499 000	3 629 000
	Skattebelopp <i>utöver</i> kapitalavkastningen vid förestående förmögenheter		
10 000	1 338	847	— 2 856
20 000	6 363	4 453	410
30 000	9 175	7 020	2 815
50 000	13 929	11 500	6 645
100 000	22 554	19 510	13 577
250 000	40 765	36 970	30 272

De anförda siffrorna visa med all tydlighet, att de nu gällande skatterna äro direkt ägnade att motverka sparandet. Den som har en »för stor» förmögenhet kommer att finna det förenligt med sina intressen att konsumera en större eller mindre del därav, eftersom han därigenom icke minskar sina möjligheter till framtida konsumtion utan tvärtom ökar dessa. Under sådana förhållanden torde det mesta av allt sparande bli av rent tillfällig natur och avsett för konsumtion inom kort tid efter sparandet. Det är endast de ytterst få ägarna av flermiljonsförmögenheter, som på grund av 80 %- spärrens förekomst kunna befinna sig i det läget att de få behålla någon icke alltför obetydlig del av sitt sparande.

Det är att märka, att de här belysta förhållandena göra sig gällande även för sådana företagare som ha att deklarerera hela sin inkomst i form av rörelsevinst. Icke heller dessa komma i fortsättningen att ha intresse av att öka sitt i rörelsen investerade kapital utöver en viss gräns. Man kan härvidlag icke göra den invändningen att den verkliga kapitalavkastningsprocenten är dold för företagaren. Räntesatserna för det främmande kapitalet spela nämligen i detta sammanhang samma roll som det egna kapitalets avkastningsprocent. Om sålunda en företagare har en »för stor» förmögenhet nedlagd i sin rörelse, kan han genom att konsumera eget kapital och ersätta detta med främmande åstadkomma en större minskning av skatterna än som motsvarar räntan å det nytillförda främmande kapitalet. Med den räntepolitik som statsmakterna nu föra bli de ovan anförda uppgifterna om högsta »tillåtna» förmögenhetsbelopp relevanta, oavsett om en företagare anser sig åtnjuta en betydligt högre avkastning å sitt eget kapital än som uttryckes i de i exemplen angivna procentalen.

Tabell, utvisande vad skattskyldig får behålla av kapitalinkomst.

Arbetsinkomst. Kapitalavkastning.	Förmögenhet.	Sammanlagd inkomst.	Återstående inkomst.	Därav av kapital.	
10 000 kr..... 2 %	0	10 000	8 297	0	
	200 000	14 000	9 695	1 398	
	542 700	20 854	8 297	0	
	750 000	25 000	6 959	— 1 338	
	1 574 250	41 485	8 297	0	
	1 923 750	48 475	9 695	1 398	
	2½ %	300 000	17 500	10 567	2 270
		906 800	32 670	8 297	0
		1 090 000	37 250	7 450	— 847
		1 259 400	41 485	8 297	0
		1 713 400	52 835	10 567	2 270
	3⅓ %	464 000	25 466	12 375	4 078
		1 373 000	55 766	11 153	2 856
		1 556 250	61 875	12 375	4 078
	20 000 kr..... 2 %	0	20 000	15 163	0
150 000		23 000	16 007	844	
362 600		27 252	15 163	0	
1 200 000		44 000	8 800	— 6 363	
2 790 750		75 815	15 163	0	
3 001 750		80 035	16 007	844	
2½ %		200 000	25 000	16 559	1 396
		580 200	34 505	15 163	0
		1 342 000	53 550	10 710	— 4 453
		2 232 600	75 815	15 163	0
		2 511 800	82 795	16 559	1 396
3⅓ %		300 000	30 000	17 775	2 612
		1 521 700	70 723	15 163	0
		1 613 000	73 766	14 753	— 410
		1 674 450	75 815	15 163	0
	2 066 250	88 875	17 775	2 612	
30 000 kr..... 2 %	0	30 000	20 795	0	
	150 000	33 000	21 495	700	
	330 250	36 605	20 795	0	
	1 405 000	58 100	11 620	— 9 175	
	3 698 750	103 975	20 795	0	
	3 873 750	107 475	21 495	700	
	2½ %	200 000	35 000	21 975	1 180
		475 600	41 890	20 795	0
		1 555 000	68 875	13 775	— 7 020
		2 959 000	103 975	20 795	0
		3 195 000	109 875	21 975	1 180
	3⅓ %	300 000	40 000	23 020	2 225
		1 157 000	68 567	20 795	0
		1 797 000	89 900	17 980	— 2 815
		2 219 250	103 975	20 795	0
2 553 000		115 100	23 020	2 225	
50 000 kr..... 2 %	0	50 000	30 885	0	
	100 000	52 000	31 365	480	
	246 500	54 930	30 885	0	
	1 739 000	84 780	16 956	— 13 929	
	5 221 250	154 425	30 885	0	
	5 341 250	156 825	31 365	480	

Arbetsinkomst. Kapitalavkastning.	Förmögenhet.	Sammanlagd inkomst.	Återstående inkomst.	Därav av kapital.		
50 000 kr.....	2½ %	150 000	53 750	31 650	765	
		352 200	58 805	30 885	0	
		1 877 000	96 925	19 385	— 11 500	
		4 177 000	154 425	30 885	0	
		4 330 000	158 250	31 650	765	
	3⅓ %	200 000	56 666	32 365	1 480	
		728 000	74 267	30 885	0	
		2 136 000	121 200	24 240	— 6 645	
		3 132 750	154 425	30 885	0	
		3 354 750	161 825	32 365	1 480	
100 000 kr.....	2 %	0	100 000	52 030	0	
		100 000	102 000	52 420	390	
		214 600	104 292	52 030	0	
		2 369 000	147 380	29 476	— 22 554	
		8 007 500	260 150	52 030	0	
		8 105 000	262 100	52 420	390	
	2½ %	150 000	103 750	52 626	596	
		302 100	107 553	52 030	0	
		2 504 000	162 600	32 520	— 19 510	
		6 406 000	260 150	52 030	0	
		6 525 200	263 130	52 626	596	
		3⅓ %	200 000	106 666	53 210	1 180
	504 000		116 800	52 030	0	
	2 768 000		192 266	38 453	— 13 577	
	4 804 500		260 150	52 030	0	
	4 981 500		266 050	53 210	1 180	
	250 000 kr.....		2 %	0	250 000	104 465
		30 000		250 600	104 627	162
126 100		252 522		104 465	0	
3 425 000		318 500		63 700	— 40 765	
13 616 250		522 325		104 465	0	
13 656 750		523 135		104 627	162	
2½ %		100 000	252 500	104 720	255	
		167 450	254 186	104 465	0	
		3 499 000	337 475	67 495	— 36 970	
		10 893 000	522 325	104 465	0	
		10 944 000	523 600	104 720	255	
		3⅓ %	100 000	253 333	104 945	480
246 700			258 223	104 465	0	
3 629 000			370 966	74 193	— 30 272	
8 169 750			522 325	104 465	0	
8 241 750			524 725	104 945	480	